

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu
Bożena Żelazowska

W.U.O.Z. TORUŃ

DOZ-SMOD.664.2.2024.K5
Warszawa, 25 września 2024 r.

wysłano
dnia 27. 09. 2024

L. dz. 5685 Podpis

WUOZ Torun

AAA085948

REP-1554P-2024

Wojewódzcy Konserwatorzy Zabytków
wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

uprzejmie informuję, że w ramach pogłębiania strategicznego partnerstwa z USA w 2020 r. podpisano dwustronną polsko-amerykańską Umowę o wzmocnionej współpracy obronnej (Enhanced Defense Cooperation Agreement, Umowa EDCA), ratyfikowaną przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dnia 9 listopada 2020 r. na podstawie ustawy z dnia 17 września 2020 r. o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o wzmocnionej współpracy obronnej, podpisanej w Warszawie dnia 15 sierpnia 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 1827). Stanowi ona bazę długofalowych działań Rzeczypospolitej Polskiej, w tym resortu obrony narodowej w zakresie tworzenia warunków do trwałej, długookresowej obecności sił zbrojnych USA w Polsce, a tym samym wzmocnienia potencjału obronnego Polski.

Tworzenie powyższych warunków realizowane jest poprzez przygotowanie odpowiedniej infrastruktury obronnej na rzecz sił zbrojnych USA stacjonujących w Polsce, niejednokrotnie w oparciu o obiekty objęte ochroną konserwatora zabytków. Wiąże się to z potrzebą ścisłej współpracy konserwatorów zabytków z inwestorami tych robót budowlanych.

Ramy tej współpracy zostały określone w ratyfikowanej Umowie EDCA, która zgodnie z hierarchią przepisów prawa ustanowioną w Konstytucji RP ma pierwszeństwo przed ustawą, czyli także ustawą z dnia 23 lipca 2023 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, jeżeli ustawy tej nie da się pogodzić z ratyfikowaną umową międzynarodową. Kluczowe znaczenie w tej sytuacji ma zapis art. 3 ust. 6 ratyfikowanej Umowy EDCA, stanowiący w zdaniu 6 „Strony uznają, że prawo Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie planowania przestrzennego, robót budowlanych jak również innych działań związanych z umożliwieniem prowadzenia robót budowlanych, nie ma zastosowania do działań podejmowanych przez lub na rzecz sił zbrojnych USA.” Zapis ten wyłącza wymóg uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wynikający z art. 36. ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Niemniej jednak, na podstawie tego samego art. 3 ust. 6 Umowy EDCA, przy realizacji tego typu zadań budowlanych, w przypadku kolizji wymagań obronnych stawianych budynkom budowanym lub adoptowanym na rzecz sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych, a wymaganiami wynikającymi z konieczności ochrony zabytków po stronie polskiej, należy dążyć do kompromisu i zakończenia sprawy poprzez zgodne porozumienie inwestorów z konserwatorami zabytków. Reasumując, opinię konserwatorów zabytków w tym zakresie należy traktować jako zalecenie, a nie bezwzględnie obowiązujące ograniczenie uniemożliwiające realizację inwestycji.

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bjp.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

